

Aan AB - DVO
Van Stefan Mués, coördinator Risk Factory Twente
Datum 17-9-2021
Onderwerp Ontwikkeling 2° doelgroep RF

Voortgezet onderwijs als 2e doelgroep Risk Factory Twente

Aanleiding

Het concept Risk Factory Twente is geschikt voor meerdere doelgroepen. Uit onderzoek komt naar voren dat het herhaaldelijk aanbieden van een risicoboodschap een beter en duurzamer resultaat geeft. Door het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) wordt Risk Factory genoemd als één van de projecten die zich richt op de preventieve kant, maatschappelijke bewustwording en weerbaarheid in het kader van ondermijning. Zij stellen €500K beschikbaar om voor 2 schooljaren een programma op te zetten voor leerlingen uit het Voortgezet Onderwijs.

Sinds de opening in maart 2014 hebben ca. 25.000 Twentse leerlingen groep 8 Risk Factory Twente bezocht. Onder voorbehoud van maatregelen m.b.t. COVID-19 zullen dit schooljaar ca. 6.000 leerlingen de Risk Factory Twente bezoeken.

Risk Factory Twente heeft zich t.a.v. de huidige doelgroep ontwikkeld tot een 'proven concept' omdat:

- In totaal ca. 25.000 leerlingen hebben deelgenomen aan het huidige programma sinds 2014.
- Structurele aansluiting van de Twentse basisscholen (85% van alle Twentse groepen 8).
- Het concept wetenschappelijk onderbouwd is.
- Gemiddeld rapportcijfer van scholen en leerlingen zijn respectievelijk een 8.8 en 9.0

In deze memo wordt uiteengezet hoe dit lesprogramma wordt vormgegeven.

Leerlijn

Door kinderen in twee levensfasen te ontvangen in de Risk Factory Twente wordt een leerlijn gecreëerd. Hierdoor krijgen zij meer inzicht in onveiligheden en de daar bijbehorende handelingsperspectieven.

Bij de opzet van de leerlijn vormen de opzet, opbouw, wetenschappelijke onderzoeken en achterliggende gedachten, m.b.t. het primaire onderwijs, de basis. Dit houdt in dat:

- Veiligheid vanuit meerdere invalshoeken zullen multidisciplinair worden benaderd. De beschikbare middelen worden ook besteed aan het invullen van de overige scenario's.
- De bepaling en opbouw van de scenario's dezelfde uitgangspunten hebben.
- Relevantie van de veiligheidsthema's zijn aangetoond.
- Risk Factory Twente een proeftuin is voor Nederland.

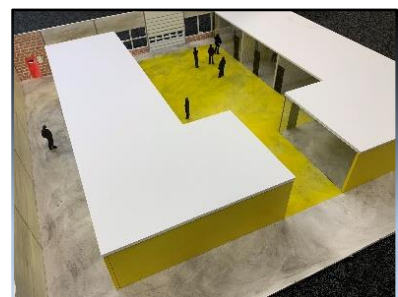
Er is gekozen voor tweedejaars-leerlingen van het voortgezet onderwijs omdat:

- De leefwereld van jongeren is in de tussenliggende periode erg verandert. Na een 'tussenpauze' hebben jongeren meer inzicht in hun eigen leefwereld.
- Tot en met het tweede leerjaar hebben de (meeste) groepen een homogeen karakter. Dit is belangrijk omdat een essentieel onderdeel van gedragsverandering de sociale norm is. Deze norm is beter te beïnvloeden bij een homogene (vertrouwde) groep. In de bovenbouw hebben de klassen een wisselend(er) karakter.
- In de bovenbouw is minder ruimte in het curriculum.

Fysieke locatie

De belevingswereld (en de risico's waar zij aan worden blootgesteld) en benadering van deze doelgroep verschilt van de primaire doelgroep.

Om hier op aan te sluiten moet dit programma inhoudelijk losstaan van het huidige concept. De huidige scenario's lenen zich qua inhoud en look & feel niet voor deze doelgroep. Er zijn daarom fysiek nieuwe scenario's nodig, zie afbeelding. Als locatie is gekozen voor de huidige PPMO-ruimte in hangar 7 op Twente Safety Campus.

Thema's

De kracht van het concept is om nauw aan te sluiten op de belevingswereld van de doelgroep. Belangrijk is om te bepalen welke thema's een plek moeten krijgen in het concept.

Conform de huidige opbouw worden gekeken naar:

- Integrale veiligheidsplan Twentse gemeenten
- Kennis en ervaring hulpdiensten
- Kerndoelen VO

Voor deze doelgroep is verdieping in de veiligheidsthema's essentieel. Er is gekozen voor 4 scenario's met een tijdsduur van elk 30 min. Vooruitlopend op het onderzoek lijken de volgende thema's een plaats te krijgen in het lesprogramma:

1. Ondernijning
2. Brandveiligheid
3. Cybercrime
4. Groepsdruk

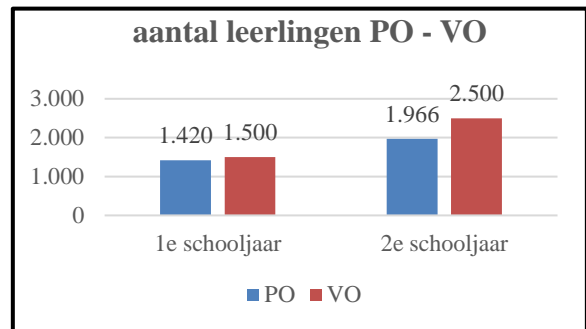
De exacte invulling is nog niet bekend, wel staat vast dat professionals van Halt het scenario groepsdruk gaan begeleiden. Verder is er contact met meerdere gemeentelijke programma's om afstemming te waarborgen. Er is een klankbordgroep gevormd (bestaande uit leerkrachten en onderwijspecialisten) om controleren of de invulling aansluit op de leefwereld van de doelgroep.

Betrekken Voortgezet Onderwijs en partners

Het betrekken van het onderwijs is een continue proces.

Voor een inschatting van het aantal bezoekers wordt gekeken naar de opstartfase van het huidige programma voor het primair onderwijs. Deze aantallen lijken haalbaar gezien:

- De animo voor de eerdere pilot met deze doelgroep (geannuleerd i.v.m. Covid-19).
- Minder aanspreekpunten, 12 Bovenschoolse besturen i.p.v. 37.

Proces

Onderstaand de planning m.b.t. de fysieke locatie.

Processtap	Wanneer	Toelichting
Aanbesteding	november – december 2021	
Opbouwperiode	maart – mei 2022	1 mei 2022 staat de oplevering gepland

Onderstaand de planning m.b.t. het opstellen en implementeren van het lesprogramma

Processtap	Wanneer	Toelichting
Onderzoek veiligheidsthema's	loopt nu	Afgerond op 1 februari 2022
Klankbord VO	structureel	Overleg 1 keer per 6 weken
Inhoudelijk uitwerken scenario's	februari 2022	
Implementatie scenario's	mei 2022	
Ontvangen doelgroep	september 2022	Pilot in juli 2022

Tot slot

In de projectfase wordt onderzocht in welke vorm de ouders van deze leerlingen kunnen worden bereikt. Daarnaast zal worden onderzocht of senioren structureel kunnen worden betrokken, dit n.a.v. afgelopen bestuurs-tweedaagse. Senioren zijn vanaf de start van de Risk Factory Twente de 2e doelgroep, maar structurele aansluiting blijkt in de praktijk lastig. Daarnaast is de huidige locatie minder geschikt deze doelgroep. Eerdere ervaringen worden meegenomen

De bijdrage van het RIEC maakt de projectfase (2 schooljaren) mogelijk. Uitgangspunt is om het programma daarna een structureel karakter te geven. Ingestoken wordt op het (meer) aansluiten op gemeentelijke programma's en een plek te creëren om beleidsdoelen concreet vorm te geven. Essentieel zijn hierbij het inzichtelijk maken van de exploitatiekosten. Om deze reden wordt ingestoken op het structureel binden van partners aan het concept.

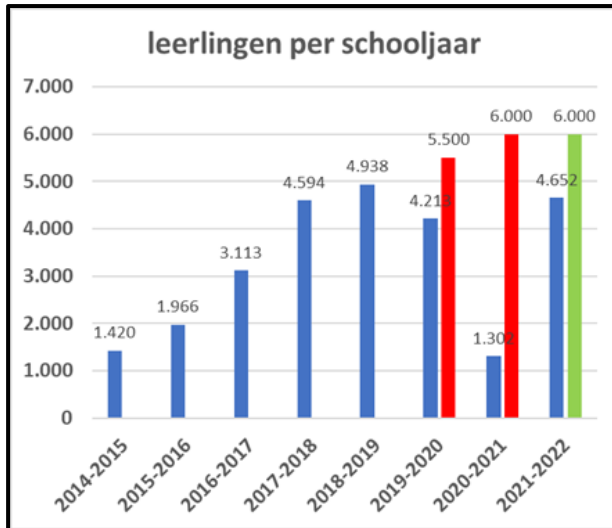

Bijlage 1: Factsheet

Opening: 1 maart 2014

Totaal aantal leerlingen (peildatum 22 december 2021): 25.000

Bezocht en gepland tot einde huidige schooljaar: 26.198
(onder voorbehoud Covid-19maatregelen)

De scenario's die de kinderen uit groep 8 op dit moment doorlopen zijn:

- Brand: potentiële risico's
- Brand: Vluchten bij brand
- Verkeer: algemeen
- Verkeer: dode hoek
- Internetveiligheid
- Melden van incidenten
- Online weerbaarheid
- Vuurwerk (nov. en dec.)

NB: vanaf medio december 2021 wordt het scenario verkeer (algemeen) vervangen door het scenario ondermijning.

Toelichting:

- Blauwe kolommen: bezochten en ingepland scholen
- Groene kolom: te verwachten aantal leerlingen
- Rode kolommen: geannuleerde scholen i.v.m. Covid-19 maatregelen)

Wetenschappelijk fundament

Scholen zijn positief, onder andere over de manier van lesgeven: leren door te doen. Daarnaast wordt de centrale plek (dus niet gefragmenteerd over het schooljaar) en het wetenschappelijk aangetoonde leereffect door de Universiteit Twente genoemd.

Conclusies wetenschappelijke onderzoek Universiteit Twente:

1. Een bezoek aan de Risk Factory Twente leidt tot een hoog veiligheidsbewustzijn en een grote intentie tot zelfredzaamheid (ook op langere termijn).
2. Bezoekers hebben tot drie keer meer kennis over veiligheidsrisico's dan niet-bezoekers.
3. 3/4 van de bezoekers is van plan om zichzelf te beschermen tegen mogelijke veiligheidsrisico's.
4. Risk Factory Twente levert een belangrijke bijdrage aan het voorbereiden van kinderen op mogelijke onveilige situaties in de eigen omgeving.

Evaluatie schooljaar 2018-2019

Scenario's	leerlingen	leerkrachten
Brand 1	8.6	9.0
Brand 2	8.9	8.7
Alcohol	9.4	8.9
Verkeersveiligheid	8.4	9.0
112 bellen	9.0	9.2
Groepsdruk	8.4	-
Vuurwerk	8.7	9.0
Internet	9.0	8.9
Gemiddeld	8.8	9.0
Begeleiding	9.5	9.2

Toelichting:

Gemiddeld rapportcijfer van 4.749 leerlingen
Gemiddeld rapportcijfer van 205 leerkrachten